

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Izšla vsak dan svezor izvenrednih in prazničnih.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Reorganizacija klerikalizma.

Dunaj, 9. avgusta.

V Pragi se je vršil ustanovni shod konservativne klerikalne stranke; »staroklerikalci«, ki odklanjajo moderno maskarado krščanskega socializma, se organizirajo ne le proti vsem naprednim strankam, temveč tudi proti oni mladi struji klerikalizma, ki skriva svoje prave tendence in cilje pod krinko demokratizma in socialno-politične pravčnosti. Skoroj smemo reči, da je na Češkem odšla zadnja ura prijateljstva in sorniljenikom dunajskih Gessmannov in slovenskih Šusteršičev. »Katoliško ljudstvo nazaj pod izključno vodstvo cerkve in duhovnikov, nazaj pod cerkveno zapoved, ki zahteva pokorščino in udanost, proč z zahtevami modernega in torej pregrešnega sveta« to je bojni klic, v katerega znamenju so pozdravili škofje in knezi praško zborovanje. Svetovna in cerkvena avtoriteta, politični vpliv in denarna sila se združujejo proti kaplanokratiji in zmaga jim je tokrat skoraj da gotova.

Pred desetletji je bilo drugače. Ko je takrat dr. Lueger v najboljši moški dobi vzdignil prapor »modernega krščanstva«, je imel na svoji strani ne le takozvane srednje sloje, temveč tudi vso nižjo duhovščino, ki se je dvignila proti svojim škofom. Tih, toda ljut boj se je razvil med obema gesloma: »cerkev in aristokracija« ter »ljudstvo in cerkev« in treba je bilo papeževе mogočne besede, da je zmagal krščanski socializem proti klerikalnemu konservativizmu. Takrat so bile Luegerove ideje mlade in upalne, splošno se je pričakovalo, da vzraste moč klerikalizma baš v novi, modernizirani obliki. Razvoj dogodkov je navidezno opravičil to mnenje, ki je bilo tudi za stališče tedanjega papeža Leona XIII. merodajno.

Toda klerikalna organizacija ne uporablja ne kaznovano sredstev moderne prosvetljenosti. Navidezno se sicer sila klerikalizma ojači, toda demokratska ideja, izobrazba širokih slojev podkopava poslušnost i pokorščino, osvobojuje duhove. In v političnem oziru postane vsaka moderna organizacija prej ko slej klerikalni ideji nevarna. To se je markantno

pokazalo letos pri državnozbornih volitvah. Nemška krščansko socialna stranka je propadla, na Češkem so podlegli baš oni »modernejši klerikalci«, katere je s tako požrtvovalnostjo organiziral p. Šrámek.

Ni čuda, da je sedaj hierarhijska spoznala, da ravno krščanska socializem ogroža pravo rimsko in klerikalno idejo, ker jo po svoji notranji lažljivosti in nespeshnosti svojih demagoških gesel še bolj diskreditira, kakor odkrito reakcionarstvo, kulturno in gospodarsko.

Z upadkom modernega klerikalizma pričenjajo reorganizacijska stremeljenja, začenja novi boj cerkvene in posvetne aristokracije proti gospodstvu male duhovščine in posvetne inteligence nad dobrim in vernim katoliškim ljudstvom.

Tokrat ta boj ne bo tako neuspešen kakor za Luegerovih časov, ker je cerkvena hierarhijska imela časa dovolj proučiti vse hibe in spoznati vse grozhe dosedanje klerikalne organizacije.

Na Tirolskem je bil spor med konservativno in kršč. socialno strujo sploh permanenten. Tam se škofi niso udali kaplanom in vsi poskusi doseči spravo so se ponesrečili. Sedaj sledi razpor na Češkem in pričakovati je med obema strujama najostrejšega boja.

Glavni udarec pa se pripravlja na Dunaju. Tu se snuje pod patronato novega nadškofa Nagla velika klerikalna organizacija, ki hoče svoj delokrog raztegniti po celi Avstriji, da tudi na Ogrsko. Sicer se poudarja, da nova klerikalna liga nikakor ni naperjena proti obstoječim klerikalnim političnim organizacijam, toda že dejstvo, da se nabijajo v pripravljalnem odboru edino le aristokratski, uradniški in cerkveni konservativci, kaže jasno »kam pes tace molit«. »Veleavstrijska patriotska liga«, kakor se imenuje nova organizacija pa tudi sama le pravično označuje svoje cilje. »Katoliško ljudstvo mora ostati v najožji zvezi s svojimi škofi in svoje časopisje mora podrediti episkopatu« — to je program, ki je obenem bojni klic bojevitih škofov in ljudstvu sovražnih aristokratov proti vsem, ki se upajo malo modernije misliti in proti vsem onim, ki danes varajo ljudstvo s frazami o neodvisnosti krščansko-socialnega gibanja od cerkvene hierarhijske. »Vera in politika ste v nerazločljivi zvezi«, poudarjajo škofje.

In ker so oni v verskih zadevah merodajni, hočejo voditi tudi celo politiko avstrijskega katoliškega ljudstva. Združili so se z najreakcionarnejšo visoko aristokracijo, s katero hočejo tvoriti mogočno silo, naperjeno proti vsemu kar pospešuje ljudski napredek.

Klerikalno reakcionarstvo se pripravlja na pohod. Škofje in knezi hočejo zopet odločevati o usodi avstrijskih narodov. Kakor je pozdravljati, da strmoglavi nova liga zadnje ostanke »krščanskega« »socializma«, tako kličejo zadnji dogodki v klerikalnem taboru vse na krov, ki nočejo, da se z l. 1911 zopet začne pot v dobo in razmere konkordatskega časa.

Občinske volitve v Novem mestu.

II.

Zastopu kake mestne občine so v zdajšnjih časih stavljeni velike naloge. Občinskemu zastopu je skrbeti za gospodarstvo občanov, isti ima pomagati, pripravljati pripomočke razvijanju gospodarstva posameznih meščanov, občinski odbor ima skrbeti v majhnem okviru kakor zastop dežele, države in izvršilni organi tega zastopstva za to, da se gospodarstvo posameznih občanov povzdigne na mogoče popolno stopnjo, — ima pa tudi sam biti podjetnik. Zdajšnje občine imajo same prevzeti preskrbovanje mesta z dobro pitno vodo, imajo prevzeti napravo električne luči, imajo nadzorovati, da se mesto preskrbuje z zadostnimi in dobrih in živili in mora odbor v silo to tudi sam storiti. Odbor ima skrbeti za zdravje občanov, higijeno, za pogrebe, za nižje šolstvo in ta odbor ima tudi svojo besedo, da se na njegovih tleh ustanovljeni državni šolski višji instituti prav ne uporabljajo; saj ima občinski odbor državno nadzorstvo na kake hibe v upravi opozarjati. Seveda ima odbor tudi za pravo upravo občinskega premoženja in pridobitev novih virov dohodkov ter kakor dober gospodar skrbeti za to, da se dohodki dobro obrnejo v korist meščanov. Odbor ima skrbeti za gospodarsko oslabiljene, bolne, stare meščane, skrbeti pa tudi za to, da njegova mladež nahaja vsa sredstva, da si krepi telo in duh — in nazadnje tudi ni odveč, ako odbor skrbi za

estetično lepo lice mesta. Treba je v tej upravi v prvi vrsti tehnično praktičnih mož, kolikor se jih da dobiti, treba je nekaj juristov, trgovcev, največ pa je treba v zdajšnjem času pravega izučnega inženirja, ker glavno delo občinskega odbora obstoji v pripravi gospodarske pomoči meščanom in gospodarskih podjetij v lastni režiji občine in za to je pripraven le inženir; ako ga je le dobiti, se mu naj poveri prvo mesto v začetku in v izvršitvi gospodarskih stvari, ki se ravno ne dotikajo oskrbe gozdov, za katere je na mestu gojenec, izvedenec višje kmetijske šole. Ako teh ni, treba pa je mož, ki so dobri gospodarji v svojih sanjah, ki sami pametno, varčljivo gospodarijo in živijo. Iz teh krogov vzeti pametni možje ne bodo proti svoji koristi delali v občini, ker kar občno zadeva, zadene tudi nje, dobro in hudo; — ako se slabo gospodarji v občini, zadenejo večja plačila posamezne meščane; ako se izvolijo možje, ki imajo pred očmi koristi kake družbe, ki obstaja v večji družbi naroda kakor snež, parazit, sebi odtrgavajo od ust, sebi škodujejo. — Imamo stranke. Vsako strankarstvo ima izvor iz gospodarskega teženja. Gospodarstvo naroda je podlaga vsemu rednemu življenju v družbi. — »Hunger und Liebe erhalten das ewige Getriebe.« Gospodarstvo se razvija iz kmetije po delitvi dela naprej v meščansko in iz tega v gospodarstvo mase za maso ljudi. V tem razvoju nastajajo stranke, ki stremijo po udobnostih, koristih, ki je dati zamore gospodarstvo. Šlo je včasih za to, da se izčrpuje delavska moč mase in se udobnejše živi. Močna gospodarska stranka diktira postavbe delavski masi, ki prvi omogočuje dobro življenje.

Imeli smo stranko in jo še imamo, ki varstvo izkorišča v pridobitev gmočnih, gospodarskih koristi. Ta stranka duhovnikov in tistih, katere si pridruževa duhovnik, je vedno bila močna, dokler masa ne ve, da je bog pogrnil vsem ljudem mizo in se da tolažiti za slabo življenje na svetu z objubljenim dobrim onkraj groba. Duhovniki prodajajo vozne listke za vožnjo na ono stran. Človek ima dosti samoljubja in nerad zaradi tega umrje in ker mora, skrbi za oni svet, budi da verje zares, kar duhovnik uči o onostranskem življenju, budi da v negotovosti, ako je kaj tam, ali ne le, malo skrbi za vse slučaje in že

pri življenju, ali ob umiranju plača za vožnjo v drugi svet karto.

Politična kronika.

O pavšaliranju poslanskih diet se sedaj mnogo govori. Najbrže pride to vprašanje na dnevni red jeseni in sicer ob istem času, ko bo sklepala zbornica o novem poslovniku. Sedanji poslovnik poslanske zbornice je namreč samo provizoričen ter izgubi svojo veljavnost koncem decembra. Vlada hoče, da reformira zbornica poslovnik in ob enem razpravlja o vprašanju pavšaliranja poslanskih diet.

Več ogrskih ministrov bo poklicanih prihodnje dni k cesarju v LSI, da mu poročajo o razvoju debate glede brambne predloge v ogrskem državnem zboru. V visokih vojaških krogih so zelo razburjeni, da se ogrski ministri, tedaj ogrska vlada, ni zavzela za skupno armado in da je molčal celo honvedni minister k razlagitvi, ki jo je izrekel poslanec grof Karolyi, ki je nazival avstrijsko armado rablje. Gotovo je, da bodo dobili ogrski ministri zaradi svojega molčanja na take napade hud nos, — no, plača se jim ne bo znižala, — in to jim je gotovo glavno. Ogri pa jih bodo sprejeli najbrže še z večjim navdušenjem, kajti vsak minister, ki je prišel v navskrižje z merodajnimi osebami, pridobi na popularnosti.

V ogrskem državnem zboru je opozicija dopustila večeraj, da je govoril poslanec Rudolf Schuller k brambni predlogi. Schuller je izjavil, da je v interesu Ogrske, da stopi v prijazne stike z Avstrijo zlasti zato, da je mogoče vzdržati močno skupno armado. O nemškem službenem jeziku v armadi je rekel Schuller, da si sam Nemec, da nima v narodnostnem oziru one veljave, ki mu jo pripisujejo nekateri krogi. Tudi do dveh kravalov je prišlo, ko sta se pri poimenskem glasovanju oglasila dva napačna poslanca.

Nameravana kooperacija opozicijonalnih hrvaških strank proti banu Tomašiću se je razbila, ker zahteva stranka prava, da se postavi v vse stranke na stališče negacije nagodbe. Kakor povsodi, tako se je pokazalo tudi na Hrvaškem, da so

LISTEK.

Zakonske želje Antona Muhiča.

(Za zakonske može in žene spisal Blaž Pohtl.)

»Veš, Julka, povem ti, kar sem ti povedal že tolikrat: punce ne maram in je nočem. Fanta hočem imeti! Te sramote ne bom prenašal več in če bi bila spet punca, si zapomni, da je najina zakonska zveza, če tudi sloni na cerkveni podlagi, v nedvomljivi nevarnosti, da se razdre.«

Te resne in odločilne ter trpke besede je govoril z žalostjo v srcu in jezo v očeh Anton Muhič, državni uradnik, s temeljno plačo letnih dvatisočeststo kron, dvema triletnicema po dvesto kron ter oče že peterih deklic. Zdaj je pričakoval po božji volji šesto nasledstvo, in ker je, kot je zlobno trdil njegov stanovski tovariš Trpotec, že večina patron izstrelil, je bil res opravičeno v nemali zadregi in skrbi, kaj bo, če ga ne bo moškega naslednika, ki bi slavno ime slavnih Muhičev ohranil še nadalje v svetovni zgodovini, na katero so došle vsi Muhiči tako odločujoče vplivale...

Julka je bila slinih moževih besedi že vajena. Zato je omenjene besede niso kar nič vznemirile. Rekla je mirno in hladnokrvno:

»Kar bo, bo. Če bo punca, ne bo fant, in če bo fant, ne bo punca. Kakršno delo, tako plačilo. Kar in kakor si sejal, to in tako boš žel.«

Muhiča je tak odgovor ujezil.

»Zdi se mi,« dejal je, »da nalašč zavijaš dejstva, ki ostanejo na vse večne čase ista in ki jih ne spremeni noben človek in sploh nobena životinja. In to je grdo od tebe, ki me poznaš kot skozinsko solidnega človeka v vsem mojem delovanju. Le ti si kriva, če je pri nas prihajal na svet samo babji spol. Neki zakonski par je imel deset fantov in nobene punce, in kaj je rekel dotični župnik ženi? »Vidi se mi, da niste nikoli hrepeneli po možu!« Ona mu je potrdila to. Že iz tega moraš spredvideti ves dejanski položaj. Pa že pamet sama ti mora razodeti, da imam jaz prav. Poglej soseda Pogoreleca! Tako je zanikarn in suh, da bi ga lahko na kolenu prelomil, pa glej, same fante ima! Pa bi bil potem jaz, ki sem korenjak od nog do glave, za katerim še zdaj gledajo ženske oči z nekim posebnim dopadenjem in zanimanjem, da bi bil potem jaz vzrok najinega ženskega naraščaja? Nikdar in nikoli! O tem sem prepričan kot o gotovosti tvoje smrti. Zato pa, kakor sem re-

kel: če bo punca, preti najinemu zakonu nevarnost razdrta.«

Rekši je Anton Muhič vzel klobuk in odšel trdih korakov, meneč, da je žena o istinosti njegovih besedi in njih smisla ravno tako trdno prepričana kot on. Še celo na običajno zadnjo besedo ženinino ni hotel čakati.

Ti in taki prizori so se pri Muhičevih ponavljali dan za dnem. Muhič je bil včasih naravnost neznošen in neslan v svojem modrovanju in ženo trpinčil s svojimi grožnjami. In ko je prišel nekoč domov vinjen, bil je siten kot komarji poletne večere ter »dokazoval« svoje trditve s takimi dokazi, da bi se bila žena skoraj razjokala nad njim.

Da je Muhič s tako vno zagovarjal svoje nazore, ni bilo nič čudno. V uradu, kjer je služboval, so bili zbrani sami strupeni gadje, ki so ubogega Muhiča »venomer hujskali« proti ženi, češ, da je edino ta vzrok, da on (Muhič) ne doseže svojega uspeha, to je, da ne dobi nobenega fanta, ki mu sicer gre po volji in zmognostih. Zlasti preje omenjeni Trpotec je bil izreden nepridiprav, ki je v Muhičevem zakonu napravil več jeze in prepira nego vsi ostali Muhičevi tovariši.

Julkin usodepolni dan se je bližal vedno bolj, Muhič je pa postajal od dne do dne bolj mrzlično nervo-

zen. Ženi se je zdelo, da mož boleha na nenavadni bolezn, ki je ne ozdravi vsako zdravilo, zato je sklenila, da se za vsak slučaj posluži nenavadnega sredstva, da ozdravi moža.

Usodepolni dan je prinesel kot došle vedno, tako tudi zdaj, deklico v Muhičev zakon.

Muhiča takrat ni bilo doma. Žena mu je poslala v pisarno sporočilo, da se mu je rodil naslednik, babici pa je zaupala moževе želje in grožnje ter ji naročila, naj skiva otročje delce pred njim.

Ko je Muhič zvedel, da mu je žena povila sina, bi bil skoraj do stropa poskočil s stola. »Fant!« Domovina je rešena, čast je izven nevarnosti, rod ostane. Muhič je bil tako vesel, da se je ves tresel razburjenja in da ni bil več zmožen za delo. Od pulsta do pulsta je letal, vsakomur je v pretgranih stavkih pravil, da ga je srečala sreča in da se je na vse zadnje vendar izkazala pravica. Posebno Trpotcu je bilo slikal svojo oblagodarjenost, kot bi bil zadel prvi dobiček v loteriji za najmanj stotisoč kron.

»Zdaj pa tudi glej, da se ženi izkaže hvaležnega za izredno darilo!« dejal je Trpotec. »Ko si dobival punce, si pravil, da si ji kupoval le po pol litra vina na dan. Če si mož, kupiti ga ji moraš zdaj celo vedro skupaj. Pri zadnji punci te ni bilo cel teden domov, ampak si popival po vseh

slaboglasnih gostilnah in se zabaval z dvomljivimi ženskami — saj še veš, kako te je ena nasukala, da si napram javnosti komaj ohranil zakonsko svojo čast in zvestobo! Zdaj moraš biti doma vsak večer in ženo razvedrivati, ki trpi zaradi tebe in tvoje gospodstvaželnosti. Novorojenec moraš kupiti tudi voziček, akoravno ga vseh pet deklic ni imelo. Sploh moraš vsepovsod ravnati tako, kot da spoznaš in daš spoznati, da si prepričan, da imaš v hiši zaklad in to v osebi žene in novorojenca. Ako se boš po mojih nasvetih ravnal, ti zatrdim, da se ne veseliš zadnjikrat nad rojstvom sina!«

Tako je govoril Trpotec in Muhič ga je verno poslušal. Ko je prijatelj končal, je dobil zatrdilo, da bo Muhič odslej posvečeval tako vstrajno vse sile in moči svoji ženi in novorojenecu, da bo vzor moža, kakršnega ni v devetih fah naokrog.

Muhičev otrok, ki ga je imel oče za sina, v resnici je bila pa hči, ni imel sreče v življenju. Po očetovem navodilu in zahtevi so ga negovali, da je bil do skrajnosti omehkužen, zato je revše hiral. Okrog zdravnikov so ga nosili, a vsak teh je zmajeval z glavo. Zapisovali so mu sicer zdravila, da so potolažili skrbne starše, a vse je bilo zastoj, ker je bil otrok zapisan skorajšnji smrti; po preteku treh mesecev je res umrl.

(Konec prihodnj.)

krščanski socijalni dvorezen nož. Krščanska socijalna stranka se je borila proti banu, ko pa je videla, da ne bo prodrla, je moral prevzeti poslanec Zagorac alužbo mešetarja ter je obiskal večkrat bana Tomašiča v zadnjih dneh na njegovem letovišču.

V maroškem vprašanju so se vršila včeraj popoldne zopet posvetovanja med Kiderlen-Wächterjem in Cambonom. — Socijalni demokrati na Nemškem obklicu shode proti bojnemu klicu Vsenemcev in proti zahtevi, da naj se skliče državni zbor.

Stajersko.

Iz Celja. V sobotni številki »Slovenec« se je znani celjski kaplan zopet spravil nad »Narodno založbo« in druge narodne denarne zavode v Celju. Vemo, da je baš »Narodna založba« klerikalcem najbolj napoti, ker vzdržuje »Narodni list«. Umevno, da ima zadruška nekaj dolga, saj je precej žrtvovala za napreden tisk, zlasti svoječasno za »Narodni Dnevnik«. Ali njeno stanje ni nikakor obupno, zlasti, ker se »Narodni list« lepo razvija. Kar pišejo klerikalci o dolgovih »Narodne založbe«, je seveda daleč pretirano. Neresnično je nadalje, da bi užival napredni tisk ali »Narodna založba« kedaj kakršnokoli podporo narodnih denarnih zavodov. Tako radodarni ti niso. Imajo sicer za cerkve, prosjaške kapucine in druge prekorniste narodne namene vedno dovolj denarja, za napreden tisk, ki bi jih naj brnil pred podlim sumničjem politikujočih farjev, nimajo niti vinarja. Za »Slovencevega« dopisnika bi bilo koristnejše vprašati »Stražar«, kako ji gre in pa gospodo pri »belem volu«, za koliko bo vrednost hotela v letošnji bilanci klerikalne posojilnice narastla. In če ne bo tu dosti dela, pa se naj popelje v idrično gosposiše Doberno ter poprašna gospodo okrog hotela »Starije« po zdravju in dobri volji. Izražljati notorično letošnje pomanjkanje denarja, ki ga čutijo v enaki meri napredni, klerikalni in nemški denarni zavodi, pa je hudo bitje. Katera je vredna propadlih klerikalnih duš. Sicer pa je ravno sedaj najlepši in najbolj čast delati razprti med celjskimi Slovencei: občinske volitve v okolici so pred duri. Smo radovedni, ali bo imel omenjeni kaplan tedaj kaj korajžje za agitacijo v okolici in pa za bojovite dirke v klerikalnem časopisu. Če še študira na kako karijero, je pri sedanjih razmerah v nemškem lavantinskem ordinariatu boljše, če miruje in — za hrbtno obrekuje celjske Slovence.

Sadovi »krščanske« - socijalnih kurzov na Sp. Stajerskem. Iz Globokca pri Brežicah, kjer žive najzavrednejši pristaši »Kmečke zveze« v brežiškem okraju (glej dopis v »Str.« in »Slov. Gosp.«) poročajo sledečo strašno zgodbo: 1. avgusta je tirjal kmečki sin Jože Levstik od svojega očeta 20 K. da si kupi nove hlače, ker hoče na Veliko gosposko romati k Mariji bistriški na Hrvaškem. Oče sinu denarja ni dal, ker ga ni imel. Sina je pa za odgovor tako ujezil, da je zgrabil sekuro, jo pritiskal z ostrino očetu na senca in vpil: »Proklet hudič, če mi ne daš denarja, te na mestu ubijem!« Še le tedaj, ko je začela očetu kri teči curkoma s sene, ga je sin spustil. V svoji krščanski jezi je pa s sekuro razbil sobna vrata. Drugi dan je tirjal od očeta zopet 20 K. »Nimam jih« je bil kratek odgovor. Na to je skočil fant kot divja zverina nad očeta in ga je obdelaval s pestmi po obrazu. Končno je ušel oče skozi okno. Sin je vrzel v njega skaf in ga ranil na desni roki. Tudi dve steklenici je vrzel za očetom, a ste odleteli mimo glave. 3. avgusta je sin svojo terjatev zopet ponovil. Ker ni nič dosegel, je končno grozil očetu s smrtjo, če mu ne da 20 K za romanje k Materi božji, da opravi svojo pobožnost. Na to je prijel sekuro in je je šel brusiti. Oče se mu je skril v korožo na bližnjem polju in je prebil tam noč, prihodnji dan je pa šel v Brežice po pomoč k orožnikom. Ti so pobožnega romarja, ki je vesten čitatelj »Našega doma« in »Slov. Gosp.«, vtaknili v kajho.

Iz Središča nam pišejo: Dne 7. avgusta je vpepelil ogenj stanje posestnika Lucija v Vodrančah z vsemi gospodarskimi poslopji in spravljanimi pridelki vred. Eden otrok se je v plamenu zadušil, posestnik je pa na opeklinah umrl. Vdova z ostalimi malimi otroci je vsega obžalovanja vredna.

Pri Sv. Barbari pod Mariborom je umrl g. Marko Kranjc, dolgoletni župan in 12 let načelnik krajnega šolskega sveta. Obe častni službi je opravljal v veliko zadovoljnost prebivalstva. Občinske ceste in pota še danes pričajo o njegovi delavnosti in marljivosti kot župana. Na zadnji poti ga je spremila školska mladina. Zapustil je 3 dobro preskrbljene otroke.

Iz Slov. Bistrice. O letni t. Tukaj smo pridelali veliko sene. Neka-

teri posestniki so bili tako lahkomisljeni, da so ga prodajali prekupcem po 2 K 40 v. Nastopila je pa huda vročina, do 54° C na soncu; trava in vse drugo vena, tako da ne bo nič otave. Zdal ljudje ne dajo sene niti po 6 K, ker pričakujejo še višjih cen. Cene goveje živine so padle. Na zadnjem sejmu v Slov. Bistrici ni bilo skoraj nič kupcev. Zita imamo precej, pač pa ne bo krompirja in fižola; z rejo prešičev ne bo nič. Jabolk je prav malo, hrušk je več, a se vsled vročine ne morejo razvijati. Edino trta se v tej vročini dobro počuti, razkošno raste in je obložena z zdravim grozdem. Ako ne bo kake ujme, bodo imeli izvrstno vinsko letino, kar se tiče količine in kakovosti.

Južnoštajersko hmeljarско društvo priredi dne 13. avgusta t. l. predpoldne po sv. opravili v gostilni gospoda Malgaja v Golovjah in popoldne ob 3. v gostilni gosp. Cimperška na Polzeli dva domača shoda s sledečim dnevnim redom: 1. Bakreni palež na hmeljski rastlini. 2. Kaj naj se ukrene, da se prepreči predprodaja hmelja? 3. Praktični izkusi v hmeljarstvu. 4. Slučajnosti.

Drobne novice. Podružnica C. M. D. za Polenec, Sv. Tomaž in Sv. Lovrenca priredi na praznik 15. avgusta pri Soreju na Polensaku veselico z gledališko igro. Bližnji in daljni sosedi, pridite! — Stavkati so začeli pomočniki Pirihove usnjarne v Ptuj. — Iz Radgone poročajo: V nedeljo ponoči je izbruhnil ogenj pri posestniku Jerjavu v Starinovi vasi. Zgorela je živina in vsi spravljani pridelki. Gospodarjev oče, siv starček, kateri je bojda zažgal, je skočil v ogenj, iz katerega so ga z veliko težavo rešili. — Iz Ormoža. V nekem tukajšnjem lokalu je okrog 40leten mož izdal več ponarejenih kron. Orožniki ga iščejo. — Redko slavlje. V Gomilici blizu Spilfelda je slavilo zadnjo nedeljo 7 parov zlato poroko. S. par je dan poprej zbolel. — Z dušil se je v strniščem rudniku 20letni rudar Janez Uhan. Našli so ga mrtvega v rovu.

Koroško.

»Boroveljski Sokol« je priredil pretečeno nedeljo na Trati pri Cingelcu veselico, katera je bila dokaj dobro obiskana. Nastopili so govorniki gg. dr. R. Ravnik iz Ljubljane, potovalni učitelj Beg in br. inž. Černe. Vsi trije so ožigosali postopanje vlade in nemških obrambnih društev. Kajti nemškutarji so si izbrali v zadnjem času najostudnejša sredstva za ugonobljenje Slovencev. Posebno boroveljski Sokol jim je trn v peti; ker vedo, da kjer je Sokol, je slovenski napredek in končno tudi slovensko napredna zmagaja. Gosposle Borovnikova, Vertičeva in Čemrova so se trudile z razpečevanjem šopkov in dr. Domači tamburaši so igrali neumorno. Bodi vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli do tako lepega uspeha, na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala.

Gozdni požar. V pobočju avstrijskih obmejnih hribov so se vneli blizo Rabla gozdovi. Požar je silno razširjen. Ogenj se vedno višje in je dosegel že višine najmanj 1800 m. Vzrok ognja je neznan. Škoda je jako velika.

Živinska kuga. V okolici Glodnice in Lince se je razširila nevarna živinska kuga na parkljih. Zadnji veliki živinski semenj je bil brzojavno prepovedan. Živina, ki jo imajo kmetje po planinah, je še zdrava, vendar pa skušajo spraviti kmetje kakor hitro bo mogoče vso živino domov.

Dva laška vojaška beguna so pripeljali včeraj orožniki v Sv. Mohor. Obločena sta bila v rjavozeleno uniformo ter spadata k 22. gorskemu topničarskemu polku, ki ima ob avstrijski meji svoje letošnje vaje.

Primorsko.

Proces proti »Banki popolare« v Gorici. Ker ima izvedenec poročati samo o zadevi Confortija, je njegovo izvajanje bolj kratko. Včeraj je imel izvedenec pogovor s Confortijem in danes grede vse izpovedbe bolj hitro. Zagovornik razloži vse v zadevi 15 tisoč kron, ki so vpisane na hišo v Beljaku. Državni pravdnik odtegne svojo obtožbo z ozirom na to svoto. Izvedenec pravi, da zamore konstatirati nepravilnosti v znesku 20.000 kron, zagovornik ga redusira na 9332 kron in pravi, da tudi o tem znesku bi zamogel dati Conforti pojasnila. Nato predsednik izvedenca Marsiglio odslovi. Ko se zapre za izvedenec, vrata, se pozna vsem na obrazu, da so zadovoljni. Kajti v resnici je bilo mučno poslušati čez teden dni samo številke in številke. Ze 32 sej je bilo od sedaj in porotniki, sodniki in zagovorniki gledajo na to, da se proces čim preje spravi do konca. Porotniki so prosili predsednika, da bi nadalje-

vali vsaki dan tudi popoldan in predsonnik je obljubil. Če bodo zagovorniki kratki, se upa, da bo do sobote konec procesa. Na vprašanja zagovornikov, kje so še nekatere priče, odgovarja predsednik, rekoč, da Bedon in Marina sta obolela in da ne moreta priti, profesorja Žnidarič pa, ki je nekje na Kranjaku na letovišču, se ni moglo najti, da bi se mu dostavilo vabilo. Nato prečitajo izpovedi Bedona in Marine. Zagovornik Confortija prečita nato nekoliko pism, ki se nanašajo na njegovo zvezo z »Banco popolare«, predsednik pa vpraša, če imajo državni pravnik in zagovorniki staviti kake predloge z ozirom na vprašanja, ki se jih ima staviti porotnikom v prihodnji seji. Državni pravdnik izjavi, da odstopa od obtožbe Luzzattija glede na njegovo sodelovanje pri bilanci leta 1905. Med Pucherjem in državnim pravdnikom pride potem do prerekanja radi nekega dodatnega vprašanja radi Confortija.

Samomor fajmoštra. Včeraj so dobili v evangelijskem župnišču v Gorici mrtvega fajmoštra Hermana Breitenaua. Ležal je v svoji pisarni na tleh, poleg njega pa so dobili kozarec, v katerem je bilo še nekaj ližola. Fajmošter se je zastrupil. Vsi znaki kažejo, da je poskušal, predno se je zastrupil, tudi obesiti se. Breitenau je oženjen in ima tri otroke. Njegova žena in otroci bivajo sedaj v Dunajskem mestu. Vzrok samomora je neznan.

Kolera v Trstu. Včeraj popoldne je obolel v Trstu za kolero sumljivimi znaki na novo 43letni Evgen Pelizari, sluga tamošnje angleške banke. Uvedli so takoj bakteriološko preiskavo, ki je dognala, da ima Pelizari pravo azijsko kolero. Iz lazareta pri sv. Jerneju so šele včeraj izpustili parnike »Adelsberg«, »Elis« in »Petka«, ker je moštvo na njih popolnoma zdravo. Parniki so odpluli v tržaško pristanišče, Zdravstveni oddelek tržaškega namestništva je uradno objavil, da je pokazala bakteriološka preiskava pri 2letnem sinu finančnega rešpicijenta Rudolfa Tschabintscherja pravo azijsko kolero. Dalje so prepeljali včeraj v infekcijsko bolnico tudi 17letnega elektrotehniškega učenca Franca Lujbana, ki je obolel nenadoma in pri katerem kažejo vsi znaki bolezni kolero. O stanju bolnikov za kolero obolelih ne poročajo nobene spremembe. Kljub temu pa mora biti kolera že kolikor toliko nevarna, kajti ravnanje države železnice je izdalo cirkularno vsem postajam glavne proge in progi Ljubljana-Jesenice stroge odredbe, ki omejujejo v očiščeni razširjeni koleri v Trstu prevoz cunj, stare ponošene obleke in stare oprave. Ta odredba je bila razglašena brzojavno danes zjutraj in stopi takoj v veljavo.

Nadaljevanje letalnih tekem v Trstu. Včeraj se je vršila na letalnem polju zanimiva višinska tekma za darilo tržaške mestne občine v znesku 2500 kron. Pri tekmi se je dvignil najvišje Fischer, ki je dosegel višino 610 metrov in s tem dobil nagrado. Vreme visoko in ozračje je bilo namreč včeraj silno neugodno, zaraditega so bili poleti nevarni in onemogočeni višji uspehi. Danes se nadaljujejo zopet Fischerjevi poleti s paszirji.

Velik požar tovarne v Trstu. Včeraj okoli 10. ure popoldne je izbruhnil nenadoma požar v tovarni za linolej pri Sv. Marku. Ogenj je nastal v nekem skladišču, najbrže radi kratkega stika električnega toka. Lahko gorljivo nakopičeno blago je nenadoma silno zagorelo. Ogenj se je bliskovito hitro razširil v vsa tri nadstropja tovarne. V teku pol ure se je podrla na goreče zidovje s silnim trščem pregorena streha. — Ogenj se je razširil tudi na manjše stavbe okoli tovarne, ki so služile za skladišča itd. Tudi te so vse pogorele. Na mesto požara je prišlo več požarnih bramb. Gasili so z navadnimi in tudi parnimi brizgalnicami, toda ognja niso mogli udušiti, marveč so se morali zadovoljiti s tem, da so ga vsaj omejili. Okoli 4. ure se je posrečilo ogenj pogasiti. Škoda znaša najmanj 300.000 K. Pri gašenju so se lahko poškodovali en stražnik in trije delavci.

Dva samomora. Včeraj se je zastrupil v Trstu neki starejši mož, ki je identičen s Petrom Gorzom, ki ga pogrešajo. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je v kratkem umrl. V stanovanju na Aquedotti pa so našli mrtvega v svojem stanovanju 33letnega bivšega uradnika tržaške zavarovalnice »Riunione adriatica«. Pil je strup. Mož se je že večkrat izrazil proti svojim prijateljem, da bo izvršil samomor.

Napad z bombo. V Pulju stavka-jo že delj časa zidarski pomočniki. — Zaraditega je dobilo stavbno društvo »Union« okoli 50 zidarjev iz Stajerske, da dovrši stavbo mornariške kazne. Seveda so zaradi teh tujih zidarjev štrajkujoči domači zidarji silno jezni in skušajo na vsak način

onemogočiti nadaljne delo. Včeraj zjutraj so čuli delavci v novi stavbi silno močno razstrelbo. Ko so šli gledat na mesto razstrelbe, so videli, da je vrzel eden stavkujočih bombo, ki se je z vso silo razletela in porušila precej zidovja. K sreči ni bilo v bližini nobenega delavca. Storilca še niso prijeli.

Dnevne vesti.

+ Vojni minister baron Schönau je odstopil in sicer zaradi stvarnih in osebnih diferenc s prestolonaslednikom. Za nas Slovence je pač precej vse eno, ali je vojni minister Peter ali Pavel in zaradi tega nas tudi usoda sedanjega vojnega ministra prav malo zanima. Značilno je pa, da se poskuša klerikalno glasilo tudi pri tej zadevi, na katero vendar vsi slovenski poslanci skupaj nimajo niti najmanjšega vpliva, prilizniti onim krogom, ki so v prestolonasledništvu obližju. Zopet vidimo, kako se naši klerikalci vsiljujejo prestolonasledniku, da bi si pridobili njegovo milost in njegovo podporo. Časih so se slovenski klerikalci krvavo norca delali iz vseh prizadevanj na združenje Slovencev in Hrvatov, čim pa so izvedeli, da se prestolonaslednik nekač vema za trilateralizem, so naši klerikalci hitro presedlali in se zdaj ne sicer posebno resno, vendar kar mogoče hrupno zavzemajo za trilateralizem. Časih so klerikalci zabavljali kar se je dalo zaradi ogromnih stroškov za armado, odkar pa se prilizujejo prestolonasledniku, gore za vse izdatke za armado in je dr. Šusteršič v delegaciji zahteval za nove ladje še veliko več kakor vojna uprava. Priznanje ni izostalo. Pri krstu nove vojne ladje v Trstu je bil dr. Šusteršič edini parlamentarec, ki je bil povabljen na dnevni prestolonaslednik. In zdaj zopet isto prilizovanje. »Slovenec« je dolgo časa molčal, ko so nemški klerikalni listi napadali vojnega ministra Schönaua; molčal je, ker je vedel, da ima cesar prav posebno zaupanje do vojnega ministra in je bilo torej negotovo, kakšen bo konec nasprotju med prestolonaslednikom in med vojnim ministrom; čim pa se je pokazalo, da bo vojni minister podlegel, je prišlo tudi slovenski klerikalni osel in brcal umirajočega leva. Zopet samo da bi se priliznil prestolonasledniku. Nam baron Schönau je zaradi njegovega odgovora glede septembarskih dogodkov ni simpatičen, a početje klerikalcev se nam zani. Ljudska stranka naj dela ljudsko politiko in naj se zavzema za ljudske interese — ali pri klerikalcih je že tako, da o ljudskih koristih vedno le govore, da pa samo za svoje osebnostne in strankarske koristi.

+ Kako se »pametno« gospodari? Na to vprašanje daje imeniten odgovor včerajšnji »Slovenec«. Po njegovem navodilu ni treba pri »pametnem« gospodarstvu nič štediti, ni treba iskati novih virov, marveč glavno je, da je tu »pameten« proračun. »Pameten« proračun pa se napravi po Lampetovem vzoru takole: Stroški se proračunavajo kolikor mogoče visoko, dohodki pa kolikor mogoče nizko in na ta način se doseže, »da kaže končni obračun veliko ugodnejši uspeh.« Če se tako prakticira, potem se po klerikalnem prepričanju »pametno« gospodari. Zares enostavno navodilo za »pametno« gospodarstvo! Pri takšnih proračunih ni treba nič štediti, ni treba nič skrbeti za to, da bi se za pokritje stroškov našli novi viri dohodkov, čemu vse to, ko je že vnaprej zagotovljeno, da bodo računski zaključki vedno ugodnejši kakor proračuni in naj se še tako razsiplje denar! Te imenitne nanke, ki jih daje »Slovenec«, naj si mestno knjigovodstvo zapiše za rtho in se ravna po njih, pa bodo takoj potihnile klerikalne kritike o »zavozem« mestnem gospodarstvu. Kaj dohodki, kaj stroški, glavno je proračun: samo da je proračun po klerikalnem navodilu sestavljen, pa bo mirna Bosna!

+ Cesar za cenena živila. Klerikalna »Reichspost« prijavlja zanimivo poročilo o avdienci, ki jo je imel te dni ministriki predsednik pri cesarju. Pri ti avdienci je cesar rekel ministrskemu predsedniku, da se mora vse storiti kar je treba, da se pridobi prebivalstvu poceni meso. Cesar je rekel, da je neizogibno, da se čim prej naredi konec sedanjim draginjam mesa in da neha opravičena nevolja prebivalstva. Cesar torej prizna, da je draginja neznosna in nevolja prebivalstva opravičena, naši klerikalci pa nimajo nič srca za ljudstvo in se naganjajo za draginjo in ne privošči-jo ljudstvu niti cenega mesa.

+ Bolni papež. Prijatelj našega lista, ki se zdaj mudi v Rimu, nam piše: Tukaj se splošno govori, da papež ne bo več ozdravel. Tako je bolan, da se še slavnosti povodom obletnice njegovega kronanja ne more udeležiti. Njegova zdravstva sta mu prepovedala baviti se s cerkvenimi in političnimi zadevami. Obče se tu-

di pripoveduje, da v Vatikanu vse skrivajo in prikrivajo, kar se tiče papeža. Za časa Leona XIII. so zdravniki vedno dajali pojasnila o papeževem zdravju, zdaj pa nič in nič. Papež ima putiko, strašna vročina ga sveda tudi daje in menda je tudi jako žalosten in potr, ker se mu nič ne posreči in ker so vsa njegova cerkvena in politična prizadevanja ostala brez uspeha. Kakor rečeno, govore v Rimu kar splošno, da bo papež kmalu umrl in tudi splošno govore, da se kardinali že zdaj dogovarjajo in tudi že pripravajo, kdo bo novi papež. Najbolj se sodi, da postane kardinal Rampolla papež. Značilno je, da se vse veseli, da bo odletel kardinal Merry del Val, ki je skrajno neprijeten in ki ga ravno duhovniki najbolj sovražijo.

+ Afera Kregar - Štefe. Kakor smo poizvedeli iz zanesljivega vira, so ljubljanski izvedenci v aferi Kregar-Štefe radi znanih sleparij pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico oddali mnenje, da je pisava na dokumentu, ki se je predložil sodišču in v katerem se daje navodilo za falsifikacijo davčnega katastra pri trgovski in obrtni zbornici zares Kregarjeva. O pisavi na dokumentu bodo sedaj zaslišani še graški izvedenci. Kakor smo prepričani, da bodo po svoji objektivnosti znani graški izvedenci podali svoje strokovnjaško mnenje po svoji vesti in po svojem najboljšem prepričanju, prav tako smo tudi verjeti, da bo višje državno pravdišstvo v Graecu, v katerega imamo radi njegove minuciozne objektivnosti in strogo zakonitega postopanja popolno zaupanje, vse storilo, da se da žaljenemu pravnemu čustvu tudi o aferi Kregar-Štefe primerno zadoščenje. Za takšno zadoščenje pa po našem skromnem mnenju absolutno ne zadostuje dejstvo, da trgovsko ministrstvo ni potrdilo izvolitve Ivana Kregarja za podpredsednika trgovske in obrtne zbornice Kranjske.

+ Klerikalno prorokovanje in katoliški »mladeniški« shod. V Ljubljani izhaja v »Katoliški tiskarni« kot konkurenčno podjetje Blasnikov popularni »Veliki pratiki« takozvana »Družinska Pratik«. Da bi bila konkurenca lažja, izide ta pratika že pol leta pred novim letom. Tudi letos je »Družinska Pratik« za leto 1912. že izšla. Prinaša slike raznih klerikalnih matadorjev z dr. Šusteršičem na čelu, pod zaglavjem »Razni dogodki doma in na tujem« pa piše med drugim: »Zadnje dni avgusta se je vršil v Ljubljani velik tabor krščanske mladine. Spreved Orlov in društvo po mestu je bil sijajen. Bilo je na tisoče ljudi. Izborna je izpadla telovadba Orlov in sploh vse druge prireditve. Slovenska mladina naprejal! Toda klerikalnemu proroku v »Družinski Pratik« se je zgodil maller, da pripoveduje, kako sijajno se je rešila stvar, ki se vobče ne bo vršila, ker so klerikalci pod pretezo nevarnosti, ki grozi od kolere z juga, odgovorili svojo prireditev na ugodnejši čas, ako ne morda celo, ad kalendas graecas. Ljudje bodo sedaj strma čitali v pratiki vest o sijajnem tabornu krščanske mladine« koncem meseca avgusta v Ljubljani, o »sijajnem« sprevedu čukov in društev po mestu, o »tisočglavi« množici, o »izborni izpadli telovadbi« čukov itd. ter povpraševali po tistih »mladeničih«, ki so se udeležili onega znamenitega tabora. In ob koncu koncev bodo vendarle izvedeli, da onega tabora sploh ni bilo, marveč da je bila ona vest samo prorokovanje brumnega in brihtnega katoliškega »zvezdogleda«, katerega pa so zvezde pustile na cedilu pri njegovem »prorokovanju«.

+ Kobilčarjev Jurče — litijski župan. Piše se nam iz Litije: Poročilo v vašem cenjenem listu, da je dež. sodišče ustavilo preiskavo proti Kobilčarjevemu Jurčetu zaradi pomanjkanja dokazov, nas je — presenetilo. Očitno se mu je, da laže, da je kolikor toliko prizadel in ako danes še dodamo, da je znano afero on insceniral, potem je menda dovolj jasno, kako stvar stoji. Jurče se izgovarja, da je svoj ljudem le naročil, naj pazijo, da kdo ne ponesnaži hiše, o vsem drugem pa pravi, da ničesar ne ve. To je skrajna nesramnost. Če bi se to ljudje prisegel, potem bi se prav kmalu pokazalo, je-li Jurče prizadel ali ne. Jurče, ki ne spoštuje svoje matere (sram ga bodi!), ker sicer ne bi pustil, da bo sodno kaznovana, samo da bo on župan (škan-dal!), je predzren in bi vse storil, da se zmaže; toda o njegovi materi mislimo, da ne bi po krivem prisegel, saj je vendar stara bogabojača žena, ki ni iz lastnega nagiba izlivala gnojnice in tudi o Jurčevem bratu ne verjamemo, da bi po krivem prisegel. Obdolžujemo torej Jurčeta še enkrat, da je celo afero insceniral, torej v preiskavo z ujm, priče pa naj se pod prisego zaslišijo. Videli bomo potem, če bo še govoril: Naj le pišejo, se bodo že naveličali, meni se ne bo nič zgodilo, zato bodo že skrbeli gospodje

v Ljubljani. — Ali ni to sramota za župana, da se ljudje umikajo njegovi (?) hiši, ker se boje, da bi bili politično gnojnice. Sicer pa, kaj imenujemo Jurčeta župana! Saj ne bo on župan, ampak šmartinski dekan. Jurče ne bo smel storiti niti najmanjših stvari. Dokaz tega je, da je v nedeljo, ko je praznovala šmartinska požarna bramba svojo petindvajsetletnico, ni smel razobesiti zastave. Kaj pa, ko bi kdaj bilo treba požarne brambe. Jurče je ne potrebuje; njemu zadošča golida z gnojnice. Sicer pa ima sedaj besedo državni pravdnik.

+ Sankcioniran deželni zakon. Cesar je sankcioniral z dnem 28. julijem od koroškega deželnega zbora sprejeti zakonski načrt glede gozdarskih in vodnopравnih odredb.

— Takega nekrščanskega šundera, kakor je bil preteklo nedeljo v šentjakobski fari, ne pomeni nikče. Naj piše občeneprijateljski župnik Barle po »Slovenca« kar hoče, resnica ostane resnica. Teden prej je bilo žegnanje, a za tisto se župnik Barle ni dosti zmenil, kajti cerkev je bila zanemarjena kakor v kaki rovtarski vasi. Zdaj pa zaradi nove maše taka reč. Lemenatar vendar ni drugega nič, kakor vajenec za duhovski stan, kakor ni kaplan drugega nič, kakor duhovski pomočnik, pa uganjajo tak šunder če postane kak lemenatar »freje«. Pri sv. Jakobu pa so delali kakor da bi bil prišel sam nebeški oče z višav na zemljo. Ob treh jutrat so začeli zvoniti in so zvonili in zvonili brez prenehanja do poznega večera. Ljudi so kar ušesa bolela tega zvonjenja. Pred vratmi klerikalne gostilne »pri Kamničanki« pa so se zbirale Marijine device in pilo in peleno in plesalo se je tam prav po ajdovski. Harmonika je neprestano bresala in slišale so se tudi razne pesmi. Radi bi vedeli, katera je novomašnikova najbolj ugajala. »Ti si moja, moja moja — ti si moja moja moja« — to so Marijine device najraje zingale. Mi privoščimo novomašnikom in Marijinim devicam, faimostrom in mežnarjem vsako veselje in bi jim tudi nedeljske, vse prej kakor vzpodbudne veselice nič ne očitali, če ti ljudje ne bi uganjali take hinavščine. Nad vsako nekerikalno priredbo se spodbujajo in škof preganja petje, ples, godbo in gostilničarje, za početje svojih ljudi in svojih Marijinih devic pa se nič ne zmeni.

— Pozor šentjakobčani pred klerikalnimi agitatoricami! Te dni hodijo po šentjakobskem okraju od hiše do hiše pritiskati klijke dve mlečnozobi gospodični, ter prosita in nadlegujeta stanovalce in hišne posestnike moškega spola, naj se za božjo voljo vpišejo, da pristopijo klerikalnemu »prosvetnemu« društvu za šentjakobski okraj. Tako delajo naši hinavski klerikalci z vsakovrstnimi zvlačami. Take punčine pošiljajo naokoli, ki še sploh ne vedo, za kaj se gre; čeprav nerade pa morajo, kar je gotovo jako mučno za take gospodične. Klerikalci seveda mislijo takole: Ljubljanačani niso tako neumni kot so klerikalni volilci po deželi, zato pa pošiljajo rajne ženske naokrog in da več opravi pri moških ženskar, ker vedo sami po sebi, da klerikalca že vse sovražijo kar je pametnega in zavednega ljudstva. Zato pa Ljubljanačani, zlasti šentjakobčani, pozor pred omenjenimi Marijinimi devicami, da se ne vsedete na klerikalne limanice in sleparije! Kajti to prosvetno društvo je klerikalna politična past in je izrodek tistih ljudi, ki ne privoščijo meščanstva, delavcu, obrtniku in kmetu cenene argentinskega mesa, in cenejših drugih živil. Ampak ga hočejo popolnoma odreti in izmeti. Torej, prijatelji ljudski, pokažite tem ljudem vrata!

— Slovenskim gospodom zdravnikom. V zadevi I. jugoslovanskega sestanka za operativno medicino vrši se v petek, 11. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji Tratinik razgovor, h kateremu vabim vse člane »društva zdravnikov na Kranjskem«. Za pripravljalni odbor: Dr. Demeter Bleiweis-Trstenški.

— Slepariji — kot srbski igralci. Včeraj smo priobčili notico, v kateri se priporoča dramska družba V. Vuković, ki je baje srbska in iz Beograda. Kakor smo se informirali, srbska dramska družba Vuković sploh ne obstoji. Družbo Vuković tvori kot »direktora« odpuščen inkasant neke banke na Reki, kot impresario na neki brezposelni natakator. Slovensko občinstvo svarimo pred omenjeno družbo, kakor sploh pred vsako igralsko družbo, ki se ne more izkazati s popolnoma nesumljivimi dokumenti.

— Popravek. V včerajšnjem členu »Klerikalci in mestno gospodarstvo« se je vrnilo več tiskovnih napak. V 1. koloni v 30. vrsti od zgoraj je izostala beseda »dati«. Dotični stavek se ima glasiti: »hočemo vsaj nekatere njegova izvajanja dati pod lupo kritičnega raziskovanja«. V 3. koloni v 4. vrsti od zgoraj se ima pomožni glagol »je« izpuščiti, tako tudi v zadnji vrsti veznik »in«.

Zalajemo. Dne 6. t. m. so se pokazale pri nas na Glincah žiste žalostne osebe, ki smo jih že v vašem cenilistu omenili, da pridejo k nam. Tudi v cerkvi so se ljudje povpraševali, kake osebe so to, nihče pa ni mislil, da je to tisti prvi korak, ki bo vplival, da bo pri nas na Glincah šulferajnska šola, kakor v Šiški. Za ta zavod so že sestre tukaj. Brez dvoma smo mi slovenski starši dali denar za Vincenijevo družbo samo, da smo s tem prodali svojo mladino nemškemu malharju. Tako so ukrenili naši zagriženi sovražniki slovenskega naroda. — Vičan.

Velik požar. Dne 8. t. m. nastal je pri posestniku Juvan v vasi Jablana, občina Št. Lampert pri Litiji požar, ki je v kratkem času upepelil 5 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji in poljskimi pridelki. Štoda znaša okrog 60.000 K. Štiri posestniki so bili zavarovani skupno za 4000 K. dočim eden ni bil zavarovan. Zgorela sta tudi 2 Juvanova otroka v starosti 5 in 3 leta. V splošni zmešnjavi sta se skrila pod neki z žitom obložen voz, ki je stal pod kozolec. Tudi ta kozolec je bil kmalu v ognju in ko so otroke zasledili, sta bila že okrog in okrog od ognja obdana, tako da jih ni bilo mogoče rešiti. Slišal se je še zamolkli klic »ata, ata« in potem je bilo vse pri kraju. Zgorela sta tudi 2 vola in 6 prešičev, zgorelo je tudi vse pohištvo, obleka itd. Mati ponesrečen otrok je padla v nezavest in je smrtonosno zbolela. Boda teh nesrečnih prebivalcev je velikanska in je pomoč njihova potrebna. Častno se mora omeniti delovanje orožnikov iz Zgorja. Bili so kmalu na licu mesta in so mnogo pripomogli k temu, da se požar še ni naprej razširil.

Vročinska kap je zadela v Novem mestu g. okrajnega šolskega nadzorika Turka. Dne 7. avgusta t. l. je prišel v pisarno delat, pa mu je postalo slabo in so ga morali močiti, da je prišel k sebi. To je prvi slučaj vročinske kapi v Novem mestu, ki je pa tem bolj žalosten, ker si je g. nadzornik pred kratkim zlomil nogo.

Ponarejen denar kroži v novomeški okolici. Dne 1. avgusta je poskušala spečati Marija Gršče dva ponarejena krona noveca, pa ji ni uspelo. Sumljivo je, da je ta dva noveca zgrebala na njivi. Če bi se ne zavedala, da je kazniva, bi novece gotovo ne skrila.

Čebelarški shod v Begunjah nad Cirknico se vrši v nedeljo 13. t. m. ob 11. dopoldne v ondnoti šoli. Na shodu bo predaval g. nadučitelj A. Likozar o raznih panjih, o čebelarstvu na med, ter o pravilnem ozimovanju čebel. Shoda naj se udeležijo poleg čebelarjev tudi prijatelji čebelarstva sloh.

Huda rokooborilka. Pri prednočnji ženski rokooborbi, ki se vrši v Zagrebu se je uprla neka rokooborilka izreku sodnikov in se začela z njimi ostro prepirati. Ker sodniki niso hoteli ugoditi njenim zahtevam, je prišla to amaconko taka jeza, da je vso silo naskočila sodnike in bi bila gotovo povzročila velik pretep, da jo ni odstranilo občinsno samlano.

V vrtu prisiljene delavnice je danes jutraj našla vojaška straža 45letnega delavca Frane Novaka iz Doba pri Kamniku. Ko so poklečali stražnika je Novak začel pripovedovati, da je nekaj dni mlaj pri nekem posestniku v Mostah. Ker so tam na drugi delavci grozili jim je včel preplaval Ljubljano in se skril v vrtu. Novaka, ki je slaboumen, so oddali na onozvovalni oddelek.

Nasilnež. Ko je danes dopoldne policijski stražnik aretirat Josipa Kopača, rojenega 1893. v Ljubljani in v Medvode pristojnega zaradi prepovedanega povratka, se je le-ta takoj podal v beg. K sreči je prišel iz nasprotni strani drugi stražnik in ga ustavil. Konec se je branil in s čevljem sunil stražnika v nogo in ga toleno poškodoval. Izročili so ga radi javnega nasilstva deželnemu sodišču.

V vlakcu okraden. Ko se je včeraj ob 2. zjutraj peljal z nočnim vlakom poslovodja Karel Rittinger iz Ljubljane, mu je bila med vožnjo ukradena usnata torba, v kateri je imel nekaj perila, par zlatih očal, vredne 20 K, telovnik vredn 3 K, niklasto uro, vredno 40 K in zlato dvopleteno veržico, vredno 160 K.

Cegav je konj? Posestnik Ivan Pajsar na Cesti na loko št. 22 je našel na Rokovčevski konja siraše barve, kateri je imel na sebi strgano uzo. Lastnik konja naj se sam oglasi pri Pajserju.

Tatvina. Včeraj zjutraj je bil ukraden na trgu branječki Ivan Zon zaboj grozdja, vrednega 3 K 60 v. Policijski je osumljenka znana.

Ozenj v mitniški baraki. Sreč se je v mitniški baraki v Prisojnih ulici vsled petrolejke vnel parir, ki je nabit na steneh. Ozenj so še pravčasno pogasili.

Izpuščeno. Zasebni uradnik Iv. Bendekovič je izgubil črno denarnico, v kateri je imel 127 K denarja. — Neka gospodična je izgubila zlato pestnico, vredno 40 K. — Kramarica

Marija Polajnar je izgubila denarnico, v kateri je imela 36 K denarja.

Promenadni koncert Slovence Filharmonije se vrši jutri v petek ob ugodnem vremenu od pol 7. do pol 8. zvečer v Tivoli. Spored: 1. Eysler: »Straubinger«-koračnica. 2. Wagner: »Rienzi«, ouvertura. 3. Lehár: valček iz operete »Vesela vdova«. 4. Offenbach: Fantazija iz opere »Hoffmannove pripovedke«. 5. Schubert: »Na morju«, pesem. 6. Fall: potpourri iz operete »Ločena žena«. — Po promenadnem koncertu igra popoln orkester v park-hotelu Tivoli.

Narodna obramba.

Letošnja glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda bo v nedeljo, dne 10. septembra v Tržiču na Gorenjskem. Ker je skupščina v nedeljo, je najširšemu narodnemu občinstvu dana možnost, da se je udeleži. Zato se naj še sedaj prične z agitacijo za čim največjo udeležbo. Na skupščini naj bodo po možnosti zastopane vse družbine podružnice.

Društvena naznanila.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj priredi v nedeljo, dne 3. septembra t. l. popoldne veselico na restavracijskem vrtu g. Mraka pri »Starem Rimljanu« na Rimski cesti št. 4.

Gasilska župa ljubljanska ima v nedeljo, dne 13. avgusta t. l. ob pol 5. popoldne na Selu pri Ljubljani svoj prvi redni občni zbor. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Volitev odbora za dobo 3 let (načelnika, podnačelnika, 5 odbornikov in 2 namestnikov). 3. Volitev treh pregledovalcev računov za tri leta. 4. Določitev prispevkov. 5. Določitev župnih zletov. 6. Volitev delegatov za občni zbor deželne gasilske zveze (na 100 članov dva delegata — pod 50 članov se ne upošteva). — Vsak delegat mora imeti pooblastilo svojega društva.

Gasilska župa litjska se je ustanovila dne 6. avgusta v Šmartnem pri Litiji. K gasilski župi je pristopilo 8 gasilnih društev, in sicer: Krka, Litija, Šmartno, Vače, Št. Vid, Višnja gora, Radeče, Zagorje. V pripravljalni odbor so bili izvoljeni gg. Fran Lajovic iz Litije, kot predsednik; Josip Borštnik iz Krke, kot podpredsednik; Ivan Robavs iz Šmartna, Anton Roje iz Št. Vida, Alojzij Sešek iz Višnje gore, Oroslav Kos iz Radeč, Josip Ranzinger iz Zagorja, Ivan Ilaš iz Vač in Bernard Andolšek iz Litije. S tem je ustanovljeno 20 gasilskih žup na Kranjskem.

Slovenski zidarski in tesarski društvo vabi tem potom vse cenjene redne in podporne člane na izredni društveni občni zbor, kateri se vrši v torek, dne 15. avgusta točno ob 9. dopoldne v društvenih prostorih na Sv. Petra cesti. Dnevni red: Volitev novega odbora.

Veliko komarjevo veselico priredi pevsko društvo »Slavec« v nedeljo dne 3. septembra t. l. v vseh prostorih hotela »Bellevue«.

Tiskarsko pevsko društvo »Freie Typographia«, ki je med delavskimi pevskimi društvi na Dunaju posebno čislano, priredi društven izlet na jug ter se ustavi približno tri ure tudi v Ljubljani. Izletniki se odpeljejo v Dunaj s posebnim vlakom v soboto ob 5. uri 30 minut popoldne ter dospo v Ljubljano v nedeljo zjutraj ob 5. uri 22 minut in ostanejo tukaj do 8. ure 10 minut dopoldne. Razkazovanje mesta Ljubljane prevzamejo člani tiskarskega društva, ki pozdravi svoje tovariše deputativno. Predsednik dunajskega društva sodrug Zörer je rojen Ljubljanačan. Izletniki zajtrkujejo v kavarnah »Evropa« ter »Narodna kavarna«. Razen tega dospo z gorenjskim vlakom ob 7. uri 10 min. člani pevskega društva »Eintracht« iz Inomosti, ki bodo potem skupno z Dunajčani poleteli dalje v Postojno, Trst in Benetke. Spotoma si ogledajo Postojnsko jamo. V Trst pridejo v nedeljo ob 4. uri 40 min. popoldne, da si drugi dan ogledajo tržaške znamenitosti. V Benetke se odpeljejo v ponedeljek ob 12. ponoči in pridejo tja ob 6. zjutraj. V Benetkah si ogledajo mesto in se v sredo popolnoči vrnejo v Trst, odkoder se popno v četrtke zjutraj še skupno na Opčine. Tam se udeležniki razidejo, ter se po prosti volji vrnejo domov. Dunajskim gostom želimo, da bi iz naših krajev vzeli najboljše vtiske s seboj.

Književnost.

— »Uspomena na Novi.« Moderne pjesme. Spjeval Rudolf Malič u Beču. — Oknus, tudi s sliko pisateljevo opremljena knjižica obsega devet pesmi prigodnic, ki jih je rodilo bivanje v Novem v Hrvaškem Primorju. Pesmi, ki kot godnice ne morejo reflektirati na književno vrednost, nosijo te - le naslove: »Primorje«, »Školjje Marina«, »Ruševine (Lopari, Ledenice)«, »Sveti Mikula« (tri idile), »Jugo« in »Uskoci na moru«.

Razgled po slovanskem svetu.

— Slovansko sokolsko razstavo so v nedeljo otvorili v Zagrebu. Na razstavi so zastopani Čehi, Poljaki, Rusi, Bolgari, Srbi, Hrvati in Slovenci. Najčastneje so seveda zastopali Čehi, razmeroma najmanj pa — Slovenci.

— Deputacija mesta Beograda na vsesokolskem zletu v Zagrebu. Mestni občinski svet v Beogradu je sklenil, poslati na vsesokolski zlet v Zagrebu posebno deputacijo. V tej deputaciji bosta župan Ljuba Davidović in podžupan Mihajlo Marjanović.

Razne stvari.

* Kardinal Gruscha. Včeraj popoldne so pokopali na Dunaju kardinala Gruscho z velikim pompom v Štefanovi cerkvi. Cesarja je zastopal nadvojvoda Fran Salvator. Pogreba sta se udeležila tudi nadvojvoda Peter Ferdinand in Rainer osebno, drugi po namestnikih. Poleg množtevih drugih dostojanstvenikov, so bili navzoči tudi ministrski predsednik baron Gautsch s člani kabineta, člani diplomatičnega zbora, cesarjev namestnik, poveljnik mornarice, predsednik gosposke zbornice ter načelniki deželnih in občinskih uradov.

* Gozdni požari pri Franzensfeste. Severni veter je že skoro popolnoma udušeni ogenj v gozdovih pri Franzensfeste na treh krajih zopet zanel in zopet je huda nevarnost, da se požar razširi.

* Zopet vročina. Vsled vročine se je zgodilo v Berlinu zopet več slučajev vročinske kapi. Tudi več gozdov se je vnelo. Po celi Nemčiji se je zdravstveno stanje poslabšalo in je umrljivost hudo narasla. Tudi iz Pariza poročajo, da je tam umrljivost zelo velika. Ze kakih 14 dni umre na dan po 250 ljudi, izvečine otroci. Ker se je delo naravnost podvojilo, hočejo začeti sedaj uslužbeni pogrebni zavodov stavkati in tudi grobarji pravijo, da dela ne zmorejo več.

* Kolera. V Peču je zbolelo zopet mnogo ljudi za kolero, 39 jih je umrlo, v Djakovaru so umrli 4, v Mitrovici je zbolelo 19 oseb, umrlo pa 7. Med umrlimi sta tudi dva vojaka. V New Yorku so odredili sanitetni uradi obširne varnostne odredbe, da se kolera ne vane v Ameriko. 1600 italijanskih izseljenikov, ki so se bili pripeljali v Ameriko s parnikom »Penelope«, so poslali v karanteno. Parnike, ki prihajajo iz okuženih krajev, desinficirajo in požgo vsa živila. Iz Pariza in Marseilla prihajajo poročila, da se v Marseilli kolera hudo širi. V pristanišču in v mestu samem se kolera pojavlja le v posameznih slučajih. Zato pa je v bližini mesta ležala blaznica popolnoma okužena. Od nedelje sem je zbolelo 27 oseb in 12 oseb umrlo. Prednočjem je zbolelo v tretjem oddelku blaznice tekome ene ure še 8 oseb. Nevarnost, da se kolera razširi, je tem večja, ker se stekajo kanali iz blaznice v odprt potok, ki teče nepokrit skozi zelo obljudene mestne dele.

Kolera.

V Brezicah so zaprli mostove in ustavili promet, ker se je nekje v okolici primerilo menda več slučajev kolere.

Telefonska in brzjavna poročila.

Demisija Schönaicha. — Visoke intrige. — Kriza v vojaških krogih.

Dunaj, 10. avgusta. Kriza v vojnem ministertvu bo imela za posledico tudi krize na drugih visokih vojaških mestih. Cesar se je še-le po dolgem upiranju odločil na željo prestolonaslednika odpustiti svojega zaupnika barona Schönaicha. Akoravno se je pokazalo nasprotstvo med prestolonaslednikom in Schönaichom že dolgo, bi se bila dala ta zadeva vendar zavleči tako dolgo, da bi bila brambna reforma rešena v ogrskem državnem zboru. Kriza je postala akutna še - le, ko se je uprl vojni minister, udeležiti se vojaških manevrov, če se vrše pod izključnim vodstvom prestolonaslednika. Cesar je priznal te njegove pomisleke in je bil mnenja, da naj ima nadvojvoda Fran Ferdinand samo vojaško vodstvo, med tem ko bi zastopal cesarja nadvojvoda Fran Salvator. Nadvojvoda Fran Ferdinand je nato prišel v Ischl in z energičnim nastopom izposloval odpust vojnega ministra. Demisija vojnega ministra pa bo vplivala tudi na druge merodajne vojaške faktorje. Cesar je le nerad in samo z ozirom na ogrožene interese armade žrtvoval svojega zaupnika vojnega ministra Schönaicha. Cesar pa hoče napraviti red tudi tam, odkoder so izhajale zadnja leta razne vojaške intrige. Iz vojaške pisarne prestolo-

naslednikove so izhajali ti vplivi in velik del krivde nosi predstojnik vojaške pisarne podpolkovnik Brosch, ki je z vso silo usiljeval v armado klerikalne vplive ter metal vesti o omajanem stališču vojnega ministra v liste. Intrige je vodil tudi Konrad pl. Hetzendorf, ki je s svojim vplivom začetkoma samo stvarno kritiziral, pozneje pa poglajljal svoje delo tako, da so nastali osebni razpori. Nekateri take mučne prizore je naravnost insceniral. Iz teh dveh mest so prihajala tudi v časopisje poročila o demisiji vojnega ministra preko Gradca in »Tagespost«. Cesar hoče napraviti tem razmeram, ki so armadi skrajno škodljive, konec. Obenem s Schönaichom bosta padla tudi načelnik prestolonaslednikove vojaške pisarne podpolkovnik Brosch in šef generalnega štaba Konrad pl. Hetzendorf. Te razmere so dale najširšim krogom povod, da so govorili o konfliktu med krono in prestolonaslednikom. Kot naslednike vojnega ministra Schönaicha imenujejo v poučenih krogih generale Auffenberg, Kroat in Weigel.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 10. avgusta. Zbornica slavi danes jubilej. Štiri tedne je preteklo, odkar onemogoča obstrukcija rešitev brambne predloge. Vladni listi pravijo, da bo vlada vstrajala tako dolgo, dokler obstrukcija sama sebe ne ubije. Opozicijsalni krogi pa pravijo, da ni mogoče vedeti kako dolgo bo trajala ta kritična situacija.

Cesar pride na manevre?

Budimpešta, 10. avgusta. Iz Kásove poročajo, da pripravljajo tam takozvano cesarjevo glavno taborišče, iz česar bi se dalo sklepati, da se hoče cesar vendar udeležiti manevrov, kar pa je zelo neverjetno.

Argentinsko meso.

Trst, 10. avgusta. Parnik »Atlanta« z argentinskim mesom dospel v nedeljo v Trst. Oblasti so prepovedale izkrcanje mesa.

Štrajki.

Dunaj, 10. avgusta. Tu stavkajo polirji; pogajanja s stavbniki obljublja biti uspešna.

London, 10. avgusta. Stavka vseh pristaniških delavcev in mornarjev se vedno bolj širi. Včeraj je pristopilo k stavkujočim zopet 100 tisoč delavcev in je prišlo do velikih nemirov. Delavci so rabili revolverje. Če traja stavka še 24 ur, zmanjka v Londonu živil.

Amsterdam, 10. avgusta. Štrajk holandskih delavcev je končan.

Kolera.

Budimpešta, 10. avgusta. V Kásovi je zbolela neka žena za znaki kolere.

Požari.

Inomost, 10. avgusta. Vsled severnih vetrov je začelo na treh mestih na gozdnem pogorišču pri Franzensfeste zopet goreti.

London, 10. avgusta. Veliki hotel Carlton je deloma pogorel. V hotelu je bilo nad 1000 tujecev, eden je zgorel. Škodo cenijo na poldrug milijon kron. Med hotelskimi gosti je bil tudi slovit Edison, kateremu je zgorela vsa prtljaga.

Avstrijsko-bolgarska trgovinska pogodba.

Sofija, 10. avgusta. V najbližjem času se sklene med Avstro-Ogrsko in Bolgarsko nova trgovinska pogodba. Oficijozni »Mir« poroča, da upa bolgarska vlada doseči ugodno pogodbo, ter upa, da bo ta pogodba sklenjena za dolgo vrsto let.

Papež.

Rim, 10. avgusta. Papeža so presneli v dvorano, ki leži proti severu in je v bližini one dvorane, kjer je umrl papež Lev XIII. Oficijozno se zatrjuje, da je papežovo zdravstveno stanje dovoljno, privatno poročila pa pravijo, da papež že več noči ni nič spal in da ga muči huda mrzlota.

Južni Albanci.

Carigrad, 10. avgusta. Albanski klub v turškem parlamentu je izročil ministrskemu svetu memorandum južnih Albancev, v katerem zahtevajo enake koncesije, kakor Malisori. Ministrski svet pa memoranda ni sprejel.

Nesreča na morju.

Pariz, 10. avgusta. Poštni parnik »Emir« maroške proge je trčil v višini Tarife z nekim angleškim parnikom. Stroj parnika »Emir« so eksplodirali, parnik se je potopil in v valovih je utonila večina potnikov, in mornarjev, kakih 86.

Nesreča v rudokopu.

Bochum, 10. avgusta. V rovu Hannibal pri Hord, kjer dela tudi mnogo Slovencev, se je utrvalo dvigalo. 50 rudarjev je padlo v globokino. Večina je bila mrtva, mnogo je težko ranjenih. Koliko jih je iz naših krajev, se sedaj še ne ve.

Veto v angleški zbornici.

London, 10. avgusta. Glasovanje o takozvani »Velobil« je bilo včeraj preloženo na danes popoldne.

Gospodarstvo.

— Avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt. Dne 8. avgusta se je vršila seja upravnega sveta c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt, pri kateri je bila predložena semestralna bilanca. Ista izkaže 17.453.441 K 50 vin. kosmatega in 11.522.802 K 11 vin. čistega dobička, vseh prenos dobička lanskega leta. 2733

Darila.

»Radogoj.« Gosp. Ivan Velkavrh, c. kr. nadporočnik v p. in posestnik v Ljubljani, je daroval povodom prerane smrti svojega sina Janka dijaškemu podpornemu društvu »Radogoj« 50 K.

„Domovina“

Ponudbe in pojasnila glede dijaških stanovanj se sprejemajo in oddajajo od 20. avgusta naprej. prof. Jug, t. č. blagajnik.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 8. avgusta 1911.
Termin.
Pšenica za oktober 1911. . . za 50 kg 11.29
Rž za oktober 1911. . . za 50 kg 9.20
Koruza za avgust 1911. . . za 50 kg 7.67
Koruza za maj 1912. . . za 50 kg 7.65
Oves za oktober 1911. . . za 50 kg 8.23

Prve avtoritete, tuzemstva in inozemstva priporočajo „Kufek“ kot najboljši še živilo proti bljuvanju, driski, črevesnemu katarju itd.

Mnenje gospoda dr. Ivana Stojanova, sekundarnega zdravnika garnizijske bolnišnice Plevna.

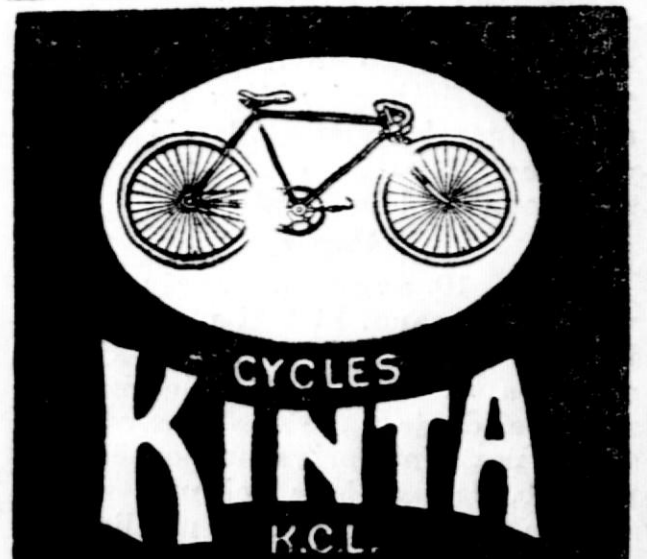
Gospod J. Serravallo Trst.

Veseli me, da Vas zamorem opozoriti, da sem jaz, kot sekundarni zdravnik garnizijske bolnišnice v Plevni konstatiral imenitne uspehe Serravallovega kina - vina z železom pri rekonvalescentih.

Plevna, 14. februarja 1908.
Dr. Ivan Stojanov.

Najboljša ustna voda sveta

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so **KINTA kolesa.**
Najboljše jantarno. Ustvarjeni ceniki brezplačno.
K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Special. trgovina s kolesnim posam. deli.
Izposojevanje koles.

Meteorološko poročilo.

Visina nad morjem 300.2. Srednji zračni tlak 750.6 mm

avgusta	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetovi	Nebo
9.	2. pop.	738.7	28.4	slab jug	jasno
9.	9. zv.	738.1	21.9	slab jug	brezvetr.
10.	7. zj.	736.7	16.1	sl. jvzh.	del. jasno

Srednja včerajšnja temperatura 22.5°, norm. 19.3°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Pozor! 2726 Pozor!
Od gospode odložene moške obleke, uniforme, kožuhe, frake, salonske obleke, smokingi, se kupujejo po najvišji ceni.

Ponudbe pod
»Bidner, poštno ležajo, Ljubljana.«

Stare podobe, kozarci in porcelan se iščejo za graške nabiralce. Ponudbe: Weiss, hotel »pri Slopu«.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštinem povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron. 273

Trgovska vajenka

mešane stroke z 1 letno prakso v mestu, 17 let stara, čvrsta, sigurna računarica z lepo pisavo, iz dobre hiše, spremeni na očetov odredbo svoje učno mesto.
Ponudbe pod »Izborna moč« na upravnitvo »Slovenskega Naroda« do 14. t. m 2707

Staroznani 2725

gostilniški lokali

obstoječi iz 3 sob, shrambe kuhinje, kleti itd. spojeno s stanovanjem

ki ima 2 sobi in pripadke se oddajo za 1. november 1911. Kje, pove uprav. »Sl. Naroda.«

Kaaaj? . . . Papa je dovolil! Saj je Jacobi —

ALFONZ BREZNIK

c. kr. izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja stran in muzikalij.

C. kr. avstrijski poštano-ranilnični kanto št. 114.663. Ljubljana, Kongresni trg št. 13

Klavirje dvorne tvrde Bösendorfer, Czapska, Böhl & Meitnermann, S. elchhammer in Manborg (amer. harm.) imam le jaz izključno edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri. Ne dajte se varati po navidezno cenem, vsiljivem »pofelnju«, osobito, ker nudim vsakomur, da si po kolikor mogoče najnižji ceni ali na dovozi najmanjše obroke brez vsakega zadatja nabavi prvovrsten instrument z resnično pismono 10 letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojalnicina najnižja. Popravila in uglaševanje vseh glasbil najceneje. Preigrani klavirji vedno v zalogi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov. rogovi in strune po tovarniških cenah. — Oglejte si moje zalogo.

Razstavo gasilnega orodja

bo imel povedom vsesokolskega zlota 2702

Fran Samsa v Zagrebu od 12. avgusta do 3. septembra 1911 in od 4. do 10. septembra v Sisku

povodom gasilske slavnosti ter vlijudno vabi vse interese, da blagovole posetiti razstavne prostore in se o solidnosti in različnosti gasilnih predmetov prepričati. — V Zagrebu se bo videla najnovejša vrsta brizgalnice snemalke, katero zamore en sam gasilec naložiti in razložiti. V Sisku pa med drugimi tudi parna brizgalnica, s katero se bo demonstriralo.

Pozor gasilci!

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Strojnik

želi premeniti službo in nastopiti kot samostojen na kako parno žago. Nastop službe lahko 1. septembra t. l. 2734
Naslov pove upravnitvo »Slov. Naroda«.

Lep lokal za trgovino

na najbolj prometnem prostoru v Ljubljani, pripraven tudi za vsako obrt, se takoj z opravo ali brez oprave odda. Pisma poštno ležeče pod »Lokal«

Prodaja se pod zelo ugodnimi pogoji

lepo posestvo

v Drnovci blizu Vač, železniška postaja Zagorje ob Savi, obsegajoče 63 oralov njiv, travnikov, vrtov, gozda, z dvema hišama, obširnimi gospodarskimi poslopji; redi se lahko do 200 glav živine, ovac in prešičev; komaj nekaj minut od posestva nahaja se mlekarina.
Pojasnila daje pisarna dr. Frana Poček, odvetnika v Ljubljani, Stari trg št. 30. 2451

Absolvent

5. gimnazije in trgovskega tečaja več slovenske in nemške stenografijske in strojepisja 2728
želi primerne službe.
Naslov v upravnitvo »Slov. Naroda«.

Kočija (landauer)

lepa, prav dobro ohranjena, se poceni proda. Več pove upravnitvo »Slov. Naroda« 2729

Prostori za trgovino

:: s skladišči vred :: se dajo takoj v najem
Več se izve pri L. Strosu v Idriji. 2649

Penzionist

47 let star, čvrst, vsestransko naobražen, izvežban teoret. in prakt. v ekonomiji, soseb. vrtnarstvu in vinogradstvu, občinskemu uradovanju in knjigovodstvu. Perfekten v obeh dež. jezikih, umeje tudi srbo-hrvaščino. Trezen, zanesljiv, :: točen in energičen v poslovanju ::

želi službe ::

v kakem komptorju, skladišču, pri zav. :: družbi, kot nadzorna moč etc. :: Prijazne ponudbe pod »Takoj« na uprav. »Slovenskega Naroda.« 2708

V novozgrajeni hiši na Poljanski cesti 71 se oddajo za novembrov termin

stanovanja

s 3 sobami in pritliklinami, dalje velika, na novo urejena prodajalna.

Natančneje se izve istotam.
Janko Predovič v Ljubljani. 2445

Velika tovarna na Moravskem išče mladega, samostojnega

saldokontista,

ki je popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika. — Ponudbe pod »Slovinc L 6088« odpošilja Rudolf Mosse, Dunaj I., Seilerstätte 2.

Razglas.

Konjski semenj v Sežani

bo 12. avgusta t. l.

Županstvo. 2735

Razpis službe.

Podpisani zdravstveni zastop razpiše s tem

službo sekundarija

na cesarice Elizabete javni bolnici v Novem mestu z letno plačo 1800 K, prosto hrano in prostim stanovanjem v bolnici.
Prosilci za to mesto morajo biti doktorji vsega zdravilstva in upravičeni izvrševati zdravniško prakso v deželah, zastopanih v državnem zboru, zdravi, samskega stanu in zmožni obeh dežel. jezikov v govoru in pisavi.
Prošnje je vlagati najpozneje do 20. t. m. pri vodstvu zgoraj imenovane bolnice.

Zastop zdravstvenega okrožja, Novo mesto, dne 7. avgusta 1911.

Proda se „Das Tierleben der Erde“

od W. Haache in W. Kuhnert
v treh zvezkih s krasnimi, umetno izvršenimi slikami. 2706
Oglasi na naslov J. P. Leskovec pri Krškem, poste restante.

Strojevodja (mašinist)

za neko večjo parno žago

se išče
Oni, ki so bili že pri sličnem podjetju, imajo prednost. — Ponudbe je poslati na L. Jutoj, Zagreb. 2703

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kopalnice, poselske sobe in z vsemi drugimi pritliklinami, s krasnim razgledom, se da z novemberskim terminom ev. tudi preje v najem.
Naslov v upravnitvo »Slov. Naroda«

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino 233

Kuč

najboljše sredstvo.

4 steklenice (5 kg) franko K 4.00.
Br. Novakovič, Ljubljana.

Sprejme se takoj začetnica za trgovino

s papirjem in galanterijo ter blagajničarka

katera je popolnoma zmožna knjigovodstva pri Fr. Iglju, Ljubljana, Mestni trg. 2697